

et vist Overstud, navnlig af Olfakten, kunde finde denne Anvendelse. Ogsaa der skal jeg ganske forbigaa Spørgsmaalet om hvormeget, thi det er jo klart nok, at det vilde blive et Skøn, hvor store Tal man der vilde kunne gaa til. Jeg antager fremdeles, at der til dette Djemed maatte kunne affes Midler af den almindelige Statskasse, omend der ogsaa dertil hidroges for en overvejende Del ved indirekte Afgifter, men ogsaa noget; og jeg tænker mig, at man ved vore fremtidige Skattereformer ogsaa vil have dette Hensyn for Øje. Skulde der ikke blive Penge nok af de forskellige Kilder, jeg her har nævnt, vil jeg udtale, at jeg er overbevist om, at der intet Djemed er, forudsat at man enedes om Indholdet af en Alderdomsforsørgelseslov, saaledes som man fandt den forsvaerlig, og kom til Erkendelse af, at der til dette Djemed's Fuldbringelse krævedes mange Penge — jeg siger, at der intet Djemed er, som bedre kunde tjene til Grundlag for en Formues- og Indtægtskat end netop denne Sag. Jeg tror ogsaa, at dersom det var vist sig, at man ad de andre Veje, jeg har nævnt, ikke kunde tilvejebringe tilstrækkelige Midler, maatte der kunne tilvejebringes Enighed om en saadan Skat indenfor moderate Grænser. Jeg siger dette, fordi det Spørgsmaal er rettet til mig, og vil rettes med Rette til mig og min ærede Medforslagsstiller, hvorledes vi tænke os at tilvejebringe Midler til blandt andet Alderdomsforsørgelse, naar man baandlægger eller forud anvender disse Beløb, som vi tænke anvendte til Rettelse for de ubemidlede. Dette er jo den finansielle Side af Sagen, og andre ærede Talere have jo allerede været opmærksomme paa, at Forslaget faktisk betyder en Forsørgelse af de indirekte Afgifter med noget saadant som 8 Millioner. At de ærede Forslagsstillere med dette Forslag have tilkjendegivet, at de ikke tro paa dets Gennemførelse, forekommer mig at staa klart. Thi troede de i Virkeligheden paa dets Gennemførelse, havde de ikke villet byde en forøget indirekte Beskatning af c. 8 Millioner, og jeg nærer en sikker Forvisning om, at dette Forsøg paa at forøge de indirekte Skatter med et saa overdentlig stort Beløb heller ikke skal lykkes.

En anden Side af Sagen er altsaa den rent saglige: Spørgsmaalet om Alderdomsforsørgelsens Opgave i sig selv. Den Maade, hvorpaa de ærede Forslagsstillere have løst den finansielle Side af Sagen, nemlig ved at tage alle Midler af Statskassen, medfører allerede et Princip i Loven, som jeg anser for at være høist uheldigt. Det er nemlig den gennemførte Centralisering,

som til syvende og sidst er Konsekvensen. Det er ikke grebet ud af Luften, at de ærede Forslagsstillere have overladt det til Indenrigsministeren at bestemme, hvem der skal have Alderdomsforsørgelse her i Landet; thi det er i Virkeligheden Konsekvensen af Systemet. Skal det være en Stats sag, skal det udføres for Statens Midler alene, have de ærede Forslagsstillere Ret i, at saa vil ogsaa den øverste Instans, der afgør Tvistemaal, som her ville rejsses, ikke kunne blive nogen anden end Næggeringen. Men jeg udtaler en stor Forundring over at se de to ærede Forslagsstillere virkelig fremlægge et Forslag her paa Tingets Bord, hvorved de lægge en Myndighed i den nuværende Indenrigsministers Haand, som er noget lignende en Grevelsdsherres. Han vil saa hele Landets menige Befolkning i sin Haand; det bliver til syvende og sidst ham; thi man kan sige sig selv, at de Tvistemaal, her ville rejsses, ville opstaa i overordentlig stor Mængde. Kommunerne ville trænge paa for at saa Følt optagne, og den paagældende Bestyrelse for Anstalten vil holde igen. Den ærede Indenrigsminister vil saa sin Dag optage (Indenrigsministeren [Fingerslev]: Og Matten med!) med Afgørelse af, hvilke Mænd i Landet der skulle nyde Alderdomsforsørgelse for Statens Regning. Jeg beder ærede Medlemmer dog tænke en lille Smule paa Menigmands Selvstændighed her i Landet, naar han saaledes kommer i Indenrigsministerens Lomme. Men det er ikke alene det, thi der er aabnet Vej for mere, idet man ikke alene henviser til Alderdomsforsørgelse dem, som ellers skulde regne paa Fattigvæsenet som Endemaal, men ogsaa dem, der maatte regne paa Belgørenheden. Jeg beder ærede Medlemmer tænke over, hvad det vil sige, at de Landet over se Følt, som sidde og have gamle udtjente Tjenere, Somfruer eller Slægtninge, som de ville af med, og som de saa bare have at overlade til Statens Forsørg; og det beror alt sammen paa den høstagne Indenrigsminister, om han vil antage dem. De Konsekvenser gaa jo ud over alle rimelige Grænser. Men som sagt, de have Ret i, at dersom de først optille Princippet om absolut Centralisering, hvor det skal gaa af Statens Midler udelukkende alt sammen, saa vilde de ogsaa have megen Bamselighed ved at komme bort fra den Konsekvens at lægge Magten i Ministerens Haand. Ogsaa dette er mig et Vidnesbyrd om, at de ærede Forslagsstillere bitterlig ikke have knyttet nogen Tante om Lovforslagets Gennemførelse til dets Fremlæggelse; thi saa vilde de ikke have været med til at give Ministeren en saadan